

आयकर आयुक्त, मुंबई शहर

विरुद्ध

द सेंच्युरी स्पिनिंग अँड मॅन्युफॅक्चरिंग कंपनी लिमिटेड

१९५३, ऑक्टोबर ८

द सेंच्युरी स्पिनिंग अँड मॅन्युफॅक्चरिंग कंपनी लिमिटेड.

विरुद्ध

आयकर आयुक्त, मुंबई शहर.

[पतंजली शास्त्री मू. न्या. , एस. आर. दास, विवियन बोस, गुलाम हसन आणि भगवती न्या.]

व्यवसाय नफा कर अधिनियम (१९४७ चा २१वा), एस. एच. II, rr.2 आणि 3.कंपनीचे भांडवलाचे निर्धारण.

(आरक्षित करणे निधी म्हणून घोषित न करता जमा झालेला नफा पुढील वर्षासाठी पुढे नेणे. आरक्षित करणे निधी

भारतीय कंपनी कायदा (१९१३चा ७वा), एस. एस.१३१-अ, १३२, श. I, टेबल ए. , रेग. ९९.

सन १९४५ ची दिनदर्शिका वर्षासाठी कंपनीच्या ताळेबंदात रु. ९०,४४,६७७/- चा घसारा नफा आणि कर

आकरणीसह तरतुदीच्या अधीन राहून अकारण सन १९४६ च्या १ जानेवारी म्हणजे पुढील वर्षाच्या ताळेबंदात १

जानेवारी १९४६ रोजी आयुक्तांना आरक्षित करणे न करता किंवा घोषित न करता पुढे घेण्यात आले. २८ फेब्रुवारी

१९४६ रोजी संचालकांनी ते लाभांश म्हणून वितरणासाठी चिन्हांकित केले, ३ एप्रिल रोजी ते लाभांश म्हणून

वितरित करण्याचा ठराव मंजूर करण्यात आला आणि काही दिवसानंतर ते प्रत्यक्षात लाभांश म्हणून वितरित

करण्यात आले.

असे ठरविण्यात येते की, रु. ५,०८,६३७ कधीही राखीव म्हणून आरक्षित करणे अथवा ठेवण्यात आले नव्हते

किंवा घोषित करण्यात आले नव्हते, परंतु त्याचवेळी, २८ फेब्रुवारी आणि ३ एप्रिल रोजी सदरहू रक्कम लाभांश

म्हणून वितरणासाठी आरक्षित करण्यात आली होती आणि प्रत्यक्षात ३ एप्रिल रोजी वितरित केले गेले होते, आणि

म्हणून ते राखीव मानले जाऊ शकत नाही आणि तसेच नियम २ आणि ३ अंतर्गत कंपनीचे भांडवल निश्चित

करण्यासाठी सशुल्क भांडवलात जोडले जाऊ शकत नाही. नियम २ आणि ३ अंतर्गत, १ एप्रिल १९४६ पासून सुरू होणाऱ्या आकारण्यायोग्य लेखा कालावधीसाठी व्यवसाय नफा कर अधिनियम १९४७.

असेही ठरविण्यात येते की, १ जानेवारी ते १ एप्रिल १९४६ पर्यंतच्या कंपनीच्या नफ्यालाही राखीव निधी म्हणून गणले जाऊ शकत नाही.

दिवाणी अपील न्यायाधिकरण: १९५२ चे दिवाणी अपील क्रमांक १५७ आणि १५८.

मुंबई उच्च न्यायनिर्णय (छागला मू. न्या. आणि तेंडुलकर न्या.) २९ मार्च, १९५१ रोजीच्या निकाल आणि आदेशाच्या १९५० च्या २७ व्या प्राप्तीकर संदर्भातील त्याच्या मूळ दिवाणी अधिकारक्षेत्रातील अपील.

आयकर आयुक्त तर्फे जी. एन. जोशी

सेंच्युरी स्पिनिंग आणि मनुफॅक्चरिंग कंपनी तर्फे आर. जे. कोलाह.

८ ऑक्टोबर १९५३ .न्यायालयाचा न्यायनिर्णय पारीत

गुलाम हसन न्या. - आयकर न्यायाधिकरण, मुंबईने पारीत संदर्भावरून मुंबई उच्च न्यायनिर्णय पारीत निकाल आणि आदेशातून, एक आयकर आयुक्त, मुंबई आणि दुसरे सेंच्युरी स्पिनिंग अँड मॅन्युफॅक्चरिंग कंपनी लिमिटेड यांनी दाखल केलेले दोन संबंधित अपील एकत्रित विचारार्थ घेण्यात येतात. न्यायाधिकरणाने संदर्भित केलेले कायद्याचे दोन प्रश्न खालीलप्रमाणे उपस्थित होतात :

- (1) व्यवसाय नफा कर अधिनियम अनुसूची २ मधील नियमांच्या नियम २ (१) च्या अर्थानुसार, १ एप्रिल १९४६ रोजी रक्कम रु ५,०८,६३७ ही करपात्र व्यक्ति कंपनीच्या राखीव निधीचा एक भाग आहे का?
- (2) १ जानेवारी, १९५३ ते १ एप्रिल, १९४६ ह्या कालावधीत करपात्र व्यक्ति कंपनीचा समावेश १ एप्रिल, १९४६ रोजी उक्त राखीव निधीमध्ये केला जावा की नाही?

उच्च न्यायालयाने पहिल्या प्रश्नाचे उत्तर होकारार्थी आणि दुसऱ्या प्रश्नाचे होकारार्थी दिले.

करपात्र व्यक्तीचे त्यानंतरचे लेखा वर्ष म्हणजे द सेंच्युरी स्पिनिंग अँड कॅलेंडर वर्ष आणि ३१ डिसेंबर १९४५ रोजी संपणाऱ्या नफ्याच्या संदर्भात मॅन्युफॅक्चरिंग १ एप्रिल १९४६ ते ३१ डिसेंबर १९४६ हा प्रभार्य लेखा कालावधी आहे.

नफा आणि तोटा खात्यानुसार नफा रु. १०,४४,६७७ हा घसारा आणि कर आकारणीच्या तरतुदींच्या अधीन आहे. यासाठी तरतूद केल्यानंतर, रु. ५, ०८, ६३७ ताळेबंदात नेण्यात आले

करदात्यातर्फे प्राप्तीकर अधिकाऱ्या समोर दोन युक्तिवाद मांडण्यात आले, पहिला म्हणजे व्यवसाय नफा कर अधिनियम अनुसूची 2 मधील नियमांच्या नियम (2) च्या अर्थानुसार उपरोक्त रकमेस 'आरक्षित करणे'म्हटले जाऊ शकते का आणि १ एप्रिल १९४६ रोजी भांडवल निश्चित करताना ती आरक्षित करणे निधीमध्ये समाविष्ट केली जावी की नाही. दुसरा म्हणजे करपात्र व्यक्ति तीन महिन्या साठीचा लाभ, म्हणजे १ जानेवारी १९४६ आणि १ एप्रिल १९४६, देखील उक्त आरक्षित करणे निधीमध्ये समाविष्ट केला जावा.प्राप्तीकर अधिकाऱ्याने हा युक्तिवाद फेटाळून लावला की 'राखीव निधी'हा विशिष्ट किंवा सामान्य हेतूसाठी आरक्षित करणे ठेवलेला नफा दर्शवितो आणि म्हणून जो नफा वेगळा ठेवला गेला नाही तो भांडवलामध्ये समावेश करण्याच्या उद्देशाने राखीव निधीचा भाग मानला जाऊ शकत नाही. अपील सहाय्यक आयुक्तांच्या याचिकेवर या आदेशाला दुजोरा आला होता, परंतु आयकर अपील न्यायाधिकरणाने तो फेटाळला होता.त्यानंतर न्यायाधिकरणाने १९४७ च्या व्यवसाय नफा कर अधिनियम कलम १९ सह वाचन केलेल्या कायद्याच्या कलम ६६(१) अंतर्गत उच्च न्यायालयाच्या संदर्भासाठी वर नमूद केलेले दोन प्रश्न तयार केले.आधीच सांगितल्याप्रमाणे, उच्च न्यायालयाने पहिल्या प्रश्नाचा निर्णय करपात्र व्यक्ति बाजूने आणि दुसऱ्या प्रश्नाचा निर्णय विभागाच्या बाजूने घेतला.त्यामुळे दोन्ही अपील निकालासाठी यान्यायालयासमोर आहेत .

व्यवसाय नफा कर अधिनियम (क्र. १९४७ चा XXI) 11 एप्रिल १९४७ रोजी अंमलात आला, अतिरिक्त नफा कर अधिनियम लागू करण्यात आला जो 30 मार्च १९४६ रोजी रद्द करण्यात आला.हा कायदा युद्धाच्या तेजी काळात व्यवसाय करणाऱ्या आयकर, मुंबई शहर कंपन्यांनी केलेल्या मोठ्या नफ्याचे मूल्यांकन करण्यासाठी तयार करण्यात आला होता'मध्ये एका वर्षानंतर, सध्याचे कायद्याचे स्वरूप, जरी सुधारित फिरकी स्वरूपात असले तरी, त्याचे पुनरुज्जीवन करण्यात आले.कलम ४ जो शुल्क आकारणी बाबत आहे, जोपर्यंत उत्पादन हे आमच्या हेतूसाठी साहित्य आहे, ते शुल्क आकारणी कंपनीला परवानगी देते. यांच्या कोणत्याही

"आकारण्यायोग्य लेखा कालावधी"दरम्यानच्या "करपात्र नफ्याच्या"रकमेवर, "व्यस्त नफा कर"नावाचा कर, जो सोळा आणि दोन तृतीयांश टक्क्यांच्या बरोबरीचा असेल.करपात्र नफा."करपात्र नफा"म्हणजे ज्या रकमेने करपात्र लेखा कालावधीतील नफा त्या कालावधीच्या कलम 2 (१७) संबंधातील कपातीपेक्षा जास्त आहे.कलम 2 (१) नुसार "सवलत"म्हणजे, 3१ मार्च, १९४७ रोजी किंवा त्यापूर्वी संपणाऱ्या कोणत्याही आकारण्यायोग्य लेखा कालावधीच्या संदर्भात, जी रक्कम खालील रकमेच्या बरोबरीची आहे.

"(अ) कलम ९ च्या उद्देशांसाठी कंपनी मानली जाणारी कंपनी नसल्याच्या बाबतीत, सहा टक्के.अनुसूची 2 नुसार गणना केलेल्या उक्त कालावधीच्या पहिल्या दिवशी कंपनीच्या भांडवलाची रक्कम, किंवा एक लाख रुपये, या पैकी जे जास्त असेल ते. उक्त कालावधीच्या समतुल्य प्रमाण एका वर्षाच्या कालावधीसाठी असते.

कोणत्याही व्यवसायाच्या संबंधातील कलम 2 (2) नुसार "लेखा कालावधी"म्हणजे भारतीय प्राप्तिकर कायदा, १९२२ च्या उद्देशांसाठी तत्सम व्यवसायासाठी मागील वर्ष म्हणून निर्धारित केलेला किंवा निर्धारित केलेला कोणताही कालावधी.शेवटी कलम 2 (४) मध्ये 'आकारण्यायोग्य लेखा कालावधी' खालीलप्रमाणे परिभाषित केला आहे:(अ) एप्रिल १९४६ च्या पहिल्या दिवशी सुरू होणारा आणि मार्चच्या एकतीसव्या दिवशी संपल्याच्या आत पूर्णपणे येणारा कोणताही लेखा कालावधी; (ब) जर कोणताही लेखा कालावधी अंशतः उक्त मुदतीसह आणि अंशतः उक्त मुदतीशिवाय येतो, तर त्या लेखा कालावधीचा असा भाग जो उक्त मुदतीच्या आत येतो:"असे म्हटले आहे. असे दिसते की सवलतीच्या व्याख्येनुसार कंपनीचा सामान्य लाभ सहा टक्के असतो.त्याच्या भांडवलावर आणि जेथे नफा जास्त आहे ती रक्कम व्यावसायिक नफा कर भरण्यासाठी जबाबदार ठरते. अनुसूची 2 मध्ये व्यवसायाशी संबंधित प्राप्तीकर, योग्य कर आणि अनुसूची नियम 2 (१) साठी कंपनीच्या भाग भांडवलाची गणना करण्यासाठी नियम नमूद करण्यात आला आहे, जो मान्य आहे की तो सध्याच्या प्रकरणाला लागू होतो, ज्यामध्ये असे म्हटले आहे की "जेथे कंपनी ला अनुसूची १ मधील शतकातील नियम 3 लागू होते, तेथे तिचे भाग भांडवल आणि रकमेची बेरीज असेल आणि जोपर्यंत प्राप्ती कर कायद्याच्या उद्देशांसाठी कंपनीच्या नफ्याची गणना करण्याची परवानगी देण्यात आलेली नाही, तोपर्यंत त्याच्या साठ्याची बेरीज असेल.

पहिल्या प्रश्नावर विचार करण्यासाठी जो मुद्दा उद्भवतो तो म्हणजे करपात्र व्यक्ति व्यक्तीला रु. ५,०८,६३७ आरक्षित करणे म्हणून आणि घट गणना करण्याच्या उद्देशाने त्याच्या पेड-अप भाग भांडवलात जोडणे. करपात्र व्यक्ति व्यक्ती नियमाचा लाभ घेण्यापूर्वी दोन मूलभूत वैशिष्ट्ये असणे आवश्यक आहे, म्हणजे, प्राप्तीकर कायद्याच्या उद्देशाने कंपनीच्या नफ्यात ही रक्कम गुंतवून ठेवण्यास परवानगी दिली गेली नसावी आणि ती नियमानुसार तयार केलेली आरक्षित करणे रक्कम असावी. त्याला तशी परवानगी दिली गेली नाही हे नाकारले जात नाही आणि म्हणूनच मात्र एकच प्रश्न आहे की नियमाच्या अर्थानुसार त्याला आरक्षित करणे मानले जाऊ शकते. ताळेबंदावरून असे दिसून येते की कंपनीने रु. १९४५ सन दिनदर्शिका वर्षासाठी १०,४४,६७७ घसारा आणि कराच्या तरतुदीच्या अधीन आहे. या वस्तूसाठी कर्ज दिल्यानंतर रु. ५,०८,६३७, १ जानेवारी १९४६ रोजी नफा आणि तोटा खात्यात ताळेबंदात ठेवण्यात आला होता. २८ फेब्रुवारी १९४६ रोजी संचालकांनी शिफारस केली की 'उपरोक्त रक्कम' खालील प्रकारे विनियोजित केली जावी:-

अंतिम लाभांश भरणे. १८ प्रति समभाग (रु. संपूर्ण वर्षासाठी प्रति समभाग २८ रुपये) आयकरमुक्त. ४,९२,४२६-०-० शिल्लक पुढील वर्षाच्या खात्यात रु. १६,२११-६-८ ही शिफारस भागधारकांनी ३ एप्रिल १९४६ रोजी त्यांच्या बैठकीत त्या संदर्भात मंजूर केलेल्या ठरावाद्वारे स्वीकारली होती.

लाभांश १५ एप्रिल १९४६ रोजी देय करण्यात आला होता. तो प्रत्यक्षात वितरित करण्यात आले होते हे नाकारले गेले ही तथ्ये असल्याने, प्राप्तिकर प्रश्नातील रकमेस आरक्षित करणे म्हटले जाऊ शकते का असा प्रश्न उपस्थित होतो. कायद्यात आरक्षित करणे शब्दाची व्याख्या केलेली नाही आणि सामान्य बोलण्यातील सामान्य नैसर्गिक अर्थाचा आपण अवलंब केला पाहिजे. शब्दकोशामध्ये 'आरक्षित करणे' हा शब्द;

“१(अ) भविष्यातील वापरासाठी किंवा आनंदासाठी ठेवणे; काही काळ किंवा प्रसंगी साठवून ठेवणे; यांचा एकाच वेळी वापर करणे किंवा आनंद घेणे टाळणे.

(ब) नंतरच्या काळात किंवा ठिकाणी किंवा पुढील उपचारांसाठी मागे ठेवणे किंवा थांबवणे

६ काही हेतूसाठी किंवा काही उद्देश लक्षात घेऊन वेगळे ठेवणे; काही उपयोगासाठी ठेवणे;

११ विशिष्ट हेतूसाठी राखून ठेवणे किंवा जतन करणे.(ऑक्सफर्ड डिक्शनरी, खंड. आठवा, पृ.५१३).
वेबस्टर्स न्यू इंटरनॅशनल डिक्शनरी, दुसरी आवृत्ती, पृष्ठ २ ११८ मध्ये, "आरक्षित करणे"खालीलप्रमाणे परिभाषित केले आहे:

"1.भविष्यातील किंवा विशेष वापरासाठी साठवून ठेवणे; राखीव ठेवणे; स्वतःसाठी ठेवणे.

2.मागे ठेवणे; भविष्यातील वेळ किंवा ठिकाणी टिकवून ठेवणे किंवा धरून ठेवणे.

3. जतन करण्यासाठी ".

या रकमेचे खरे स्वरूप काय आहे, हे त्या विषयाच्या मुळाच्या संदर्भात निश्चित केले जाणे आवश्यक आहे आणि जेव्हा हे लक्षात घेतले जाते, तेव्हा १ एप्रिल १९४६ रोजी, जी निर्णायक तारीख आहे, रु. ५,०८,६३७ ला आरक्षित करणे म्हटले जाऊ शकत नाही, कारण अधिकृत अधिकार असलेल्या कोणीही त्या तारखेला त्याच्या विल्हेवाटीची किंवा गंतव्यस्थानाची माहिती दिली नव्हती.दुसरीकडे, २८ फेब्रुवारी १९४६ रोजी संचालकांनी त्याला लाभांश म्हणून वितरणासाठी स्पष्टपणे चिन्हांकित केले आणि त्याला आरक्षित करणे ठेवण्याचा पर्याय निवडला नाही.३ एप्रिल १९४६ रोजी झालेल्या बैठकीतही कंपनीने ती आरक्षित करणे रक्कम असल्याचे ठरवले नाही.१ एप्रिल रोजी तो वितरित न केलेल्या नफ्याचा एक समूह म्हणून राहिला जो वितरणासाठी उपलब्ध होता आणि आरक्षित करणे म्हणून चिन्हांकित नव्हता. १ जानेवारी १९४६ रोजी ही रक्कम फक्त पुढील वर्षासाठीचा नफा आणि तोटा हिशेब आणि त्या तारखेला कोणताही अधिकार असलेल्या कोणीही आरक्षित केले नाही किंवा घोषित केले नाही.आरक्षित करणे निधी हा सामान्य राखीव निधि निधी किंवा प्राप्तीकर, विनिर्दिष्ट राखीव निधि निधी असू शकतो, परंतु तो एक किंवा इतर प्रकारातील आरक्षित करणे निधी होता की नाही हे स्पष्ट संकेत असणे आवश्यक आहे.१ जानेवारी १९४६ रोजी वितरित न केलेल्या नफ्याचा एक समूह तयार केला ही वस्तुस्थिती आपोआप त्याला आरक्षित करणे बनवू शकत नाही.१ एप्रिल १९४६ रोजी, जो शुल्क आकारण्यायोग्य लेखा कालावधीची सुरुवात आहे, संचालकांनी फक्त यांची शिफारस केली होती की संबंधित रक्कम लाभांश म्हणून वितरित केली जावी.संचालकांनी संबंधित रक्कम आरक्षित करणे ठेवली होती हे दर्शवण्याऐवजी, त्यांनी ती लाभांश म्हणून डिस्ट्रीब्युशन साठी निश्चित करण्याचा निर्णय घेतला होता हे यातून दिसून येते. ३ एप्रिल १९४६ रोजी

भागधारकांच्या ठरावाद्वारे ही रक्कम लवकरच लाभांश म्हणून वितरित करण्यात आली. उच्च न्यायालय वास्तविक स्थितीबद्दल गैरसमजाखाली असल्याचे दिसते, कारण त्यांनी असे निरीक्षण नोंदवले: "पाच लाख रुपयांची रक्कम वितरित करण्यासाठी संचालकांना मोकळीक होती. ५,०८,५३७ हा विभाजक म्हणून संपतो. त्यांनी असे करणे निवडले नाही आणि ही रक्कम परत ठेवली आहे.सबब ही रक्कम मागे ठेवून त्यांनी ती आरक्षित करणे ठेवली.नियम 2 मध्ये ज्या अर्थाने आरक्षित करणे निधीचा वापर केला गेला आहे, त्याचा अर्थ मात्र कंपनीने कमावलेला नफा असू शकतो आणि तो भागधारकांना लाभांश म्हणून वितरित केला जात नाही, तर संचालकांनी तो भविष्यात ज्या हेतूसाठी ठेवला जाऊ शकतो अशा कोणत्याही हेतूसाठी परत ठेवला आहे. सबब, आरक्षित करणे निधीला त्याचा साधा नैसर्गिक अर्थ देताना, हे स्पष्ट आहे की रु. ५,०८,५३७ कंपनीद्वारे आरक्षित करणे ठेवण्यात आले होते आणि नफा म्हणून वितरित केले गेले नव्हते आणि कर आकारणीच्या अधीन होते.सबब त्याने नियम 2 च्या सर्व गरजा पूर्ण केल्या.लाभांश म्हणून रक्कम वितरित करण्याचा अधिकार संचालकांना नव्हता.ते मात्र शिफारस करू शकत होते, जसे त्यांनी केले होते, आणि ही शिफारस स्वीकारणे हे कंपनीच्या भागधारकांवर अवलंबून होते, ज्या बाबतीत मात्र वितरण होऊ शकते.शिफारस स्वीकारली गेली आणि प्रत्यक्षात लाभांश वितरित करण्यात आला.सबब ही रक्कम परत ठेवली गेली असे कैफियत योग्य नाही.त्या रकमेचे स्वरूप जे कंपनीच्या वितरित न केलेल्या नफ्यापेक्षा अधिक काही नव्हते, ते अपरिवर्तित राहिले.अशा प्रकारे नफा निर्णायक तारखेस कोणत्याही हेतूसाठी विशेषतः वेगळे ठेवलेल्या राखीव निधीची रचना अनुसूची 2, नियम 2 (१) च्या अर्थातर्गत केली जात नाही.

भारतीय कंपनी कायद्याच्या कलम १३१ (अ) आणि १३२ चा संदर्भ देण्यात आला होता. कलम १३१ (अ) संचालकांना प्रत्येक ताळेबंदाला कंपनीच्या कामकाजाची स्थिती आणि त्यांनी लाभांश म्हणून देण्याची शिफारस केलेली रक्कम आणि जर काही असेल तर ती रक्कम, जी यांनी आरक्षित करणे निधी, सामान्य राखीव निधि करणे किंवा आरक्षित करणे खात्यात ठेवण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे, त्या संदर्भात एक अहवाल जोडण्याचे आदेश देते.नंतरचा विभाग ताळेबंदातील मजकुराचा संदर्भ देतो जो अनुसूची III मध्ये एफ चिन्हांकित केलेल्या फॉर्ममध्ये

तयार केला जाणार आहे. या फॉर्ममध्ये राखीव निधीचे वेगळे प्रमुख असते. पहिल्या अनुसूची नियम १९, तक्ता अ मध्ये असे नमूद केले आहे की, "संचालक, कंपनीच्या नफ्यातून रद्द कोणत्याही लाभांशाची शिफारस करण्यापूर्वी, आरक्षित करणे किंवा आरक्षित करणे म्हणून त्यांना योग्य वाटणाऱ्या अशा रकमांची शिफारस करू शकतात, ज्या संचालकांच्या विवेकबुद्धीनुसार, आकस्मिक परिस्थितीचा सामना करण्यासाठी किंवा लाभांश समान करण्यासाठी किंवा कंपनीच्या नफ्याचा योग्य वापर करता येईल अशा इतर कोणत्याही हेतूसाठी लागू होतील". नियामकाने असे सुचवले आहे की कंपनीच्या नफ्यातील कोणतीही रक्कम जी आरक्षित करणे किंवा आरक्षित करणे म्हणून केली जाणार आहे, ती संचालकांनी कोणत्याही लाभांशांची शिफारस करण्यापूर्वी रद्द पाहिजे. या प्रकरणात संचालकांनी लाभांश दुरुस्त करण्याची शिफारस करताना या रकमेतील कोणतीही रक्कम आरक्षित करणे किंवा आरक्षित करणे म्हणून रद्द कोणतीही कारवाई केली नाही. खरे तर त्यांनी या प्रकरणाच्या या पैलूवर कधीही आपले मन लावले नाही. नफा दर्शविणारे करपात्र व्यक्ति तयार केलेले ताळेबंद भारतीय कंपनी कायद्याच्या दृष्टिकोनाप्रमाणे तयार केले गेले होते. ताळेबंदात दर्शविलेल्या आरक्षित करणे निधीचे खरे स्वरूप काय आहे या निष्कर्षाला देखील या तरतुदी समर्थन देतात.

आम्ही ह्या निष्कर्षाप्रत आलो आहे की, मुंबई उच्च न्यायालयाने घेतलेला दृष्टिकोन चुकीचा आहे आणि तो रद्दकारण्यायोग्य आहे, असे आमचे मत आहे. प्राप्तीकर आयुक्तांच्या अपीलाला खर्चासह परवानगी आहे.

दुसऱ्या प्रश्नाच्या संदर्भात, कंपनीचे विद्वान वकील श्री. कोलाही यांनी स्पष्टपणे मान्य केले की उच्च न्यायालयाने या प्रकरणाच्या या भागावर घेतलेला दृष्टिकोन आव्हानासाठी खुला नाही आणि तो योग्य आहे. उच्च न्यायालयाने असे म्हटले आहे की १९५३ ते १ जानेवारी १९४६ ते १ एप्रिल १९४६ या तीन महिन्यांसाठीचा नफा हा राखीव निधी नव्हता, जो अनुसूची २च्या नियम २च्या अर्जाला आकर्षित करेल. या निष्कर्षाला आम्ही सहमत आहोत. सबब करदात्याचे अपील खर्चासह फेटाळले जाते.

अपील क्र. १५७ मंजूर करण्यात येते.

अपील क्र. १५८ फेटाळण्यात येत आहे .

प्राप्तिकर आयुक्तांचा प्रतिनिधी:जी. एच. राजाध्यक्ष.

कंपनीचा प्रतिनिधी:आय. एन. श्रॉफ.

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षाकारास त्याच्या/तिच्या मातृभासेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापूरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारनाकरिता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.
